

De halfgeknotte strandschelp *Spisula subtruncata* weer in opmars te Oostduinkerke

Marie-Thérèse Vanhaelen

Al verscheidene jaren zagen we uit naar de terugkeer van verse exemplaren van deze, eertijds, zo algemene welbekende strandschelp die soms massaal levend aanspoelde op de stranden van onze Westkust en de Noord-Franse kust.

De voorbije vijf maanden (mei-september 2007) heb ik op 10 van mijn 40 strandzoektochten van De Panne tot Oostduinkerke in totaal slechts 27 doubletten gevonden : 13 levende, 1 dode en 13 verse lege *Spisula subtruncata*. De bijzonderste vondst, op 30 juli 2007 te Koksijde, was een klein, levend doublet van slechts 2,1 cm breed, dat een levend erwtenkrabwifje *Pinnotheres pisum* bevatte; het wijfje had een schildbreedte van nauwelijks 4 mm en, merkwaardig, ze droeg reeds een eiermassa van 7 mm breed !

Bovendien was deze halfgeknotte strandschelp de kleinste van de reeds tot nu gevonden exemplaren waarin erwtenkrabbetjes leefden. Het enige doublet dat een koppeltje *P. pisum* huisvestte (Koksijde, 7 oktober 2006) was 2,7 cm breed en het exemplaar met 3 mannetjes *P. pisum*, van 10 februari 2006 (Koksijde) mat eveneens 2,7 cm.

Op 30 september 2007 heeft zich tijdens het springtij van de herfstequinox opnieuw een opvallende stranding voorgedaan : vóór de dijk van Oostduinkerke en op het St-Andréstrand werden, in een dichte vloedlijnafzetting minstens een 100-tal verse halfgeknotte strandschelpen *Spisula subtruncata* gevonden, waarvan zowat ¼ levend. De meeste doubletten waren klein : van 1,6 cm tot 2,1 cm; een aantal waren groter : van 2,5 cm tot 3 cm.

Aan de onderrand van de vloedlijnafzetting lag, ietwat afzonderlijk een strandschelpdoublet dat er iets bruiner uitzag. Toen ik het thuis nauwkeuriger bekeek, bleek dat het de zeldzame ovale strandschelp, *Spisula elliptica* was. Ze was vers, leeg en had een breedte van 2,6 cm.

Onlangs ontdekte ik nog een ovale-strandschelpdoubletje in een doos gedateerd 15 december 1998 (Koksijde). Dit brengt mijn aantal verse vondsten van deze soort aan onze Westkust op 10 doubletten in de laatste 9 jaren.

Momenteel spant de stevige strandschelp, *Spisula solida* de kroon; een voorbeeld : op 2 oktober 2007, 2 dagen na de *S. subtruncata* - stranding in Oostduinkerke lagen er in de buurt van het strandhoofd Ster der Zee te Koksijde meer dan 300 levende *Spisula solida* met afmetingen tussen 1,3 cm en 4 cm.

We wachten nu de gevolgen van de eerste zware herfststorm af, om te zien of de heropflakking van de geknotte strandschelp zich verder zet. En wie weet, misschien breidt ook *Spisula elliptica* haar populatie uit aan de Westkust ? Uitkijken maar !

Summary

Has the dip since many years in the occurrence of *Spisula truncata* along the Belgian coast come to an end? A first significant stranding (c100) of fresh and living material of the species (c100 specimens) was noted on 30 Septembre 2007 at Koksijde-Oostduinkerke.

Naschrift:

Om te illustreren hoe talrijk verse *Spisula subtruncata* een twintigtal jaren geleden op stranden van onze Westkust voorkwamen, zocht ik in mijn notities en vond onder meer het volgende :

08-04-1989	ODK tot NIE	miljoenen levende geknotte strandschelpen, zich ingravend (na 1 week sneeuw en storm)
09-04-1989	ODK tot NIE	massaal kruijsporen van <i>S. subtruncata</i>
08-10-1989	ODK	duizenden ingraafsporen van <i>S. subtruncata</i>
21-04-1990	KOK	miljoenen levende <i>S. subtruncata</i> , zich ingravend
22-08-1990	ODK en KOK	vele miljoenen levende <i>S. subtruncata</i> , zich ingravend
23-12-1990	KOK	massaal <i>S. subtruncata</i> , miljoenen, ophopingen, meesten dood.

Dit waren de omvangrijkste verse strandingen die ik zag aan de Belgische Westkust tussen 1980 en 2008. Na 1990 noteerde ik nog slechts kleine strandingen, meestal van enkele tientallen tot een paar honderd, overwegend lege doubletten; na 2001 werd *Spisula subtruncata* echt zeldzaam op het strand, net in de periode dat de nieuwkomer *Lutraria lutraria* haar populatie gevoelig uitbreidde vóór de Belgische Westkust.

**Ter Yde I
8670 Oostduinkerke**